

183

การศึกษาความต้องการครุภาษาอังกฤษ
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา

นางอรพรรณ จำปาแก้ว

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต
ภาควิชามัธยมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2538

ISBN 974-632-155-2

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

116754724

A STUDY OF THE DEMAND
FOR ENGLISH LANGUAGE TEACHERS IN SECONDARY SCHOOLS
UNDER THE JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION

Mrs. Aurawan Jumpakaew

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Secondary Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1995

ISBN 974-632-155-2

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษาความต้องการครุภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา

โดย

นางอรารณ จำปาแก้ว

ภาควิชา

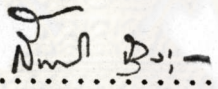
มัธยมศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

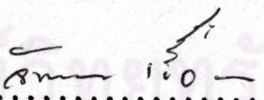
รองศาสตราจารย์ ดร. สุมิตรา อังวัฒนกุล

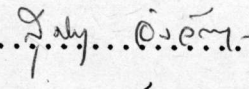

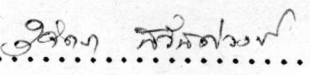
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรมหาบัณฑิต

..... คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. สันติ กุงสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. จันทร์เพ็ญ เข็้อพานิช)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุมิตรา อังวัฒนกุล)

..... กรรมการ
(อาจารย์ สุจิตรา สวัสดิวัจน)

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เนื่องจากความอนุเคราะห์และช่วยเหลือในการตรวจแก้ไขเป็นนอบบางดี ของ รองศาสตราจารย์ ดร.สมิตรา อังวัฒนกุล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รวมทั้งรองศาสตราจารย์ ดร.จันทร์เพ็ญ เชื้อพานิช ประธานการสอบวิทยานิพนธ์ และอาจารย์สุจิตรา สวัสดิวงษ์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำในการแก้ไข ปรับปรุงวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้ถูกต้อง และสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทั้งสามท่านเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ได้กรุณาตรวจแก้ไข เครื่องมือในการเก็บข้อมูล ฝ่ายอัตรากำลัง กองการเจ้าหน้าที่ กรมสามัญศึกษา ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ และข้อมูลอื่นเป็นประโยชน์ต่องานวิจัยรวมทั้งกลุ่มตัวอย่างทุกท่านที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม และบัณฑิตวิทยาลัยที่ได้มอบทุนส่วนหนึ่ง เพื่อสนับสนุนงานวิจัยในครั้งนี้

สุดท้ายผู้วิจัยขอขอบพระคุณบุคคลในครอบครัว และเพื่อน ๆ ที่คอยให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจตลอดมาจนกระทั่งจบการศึกษา

อรารรณ จำปาแก้ว

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

อรรถวรรณ จำปาแก้ว : การศึกษาความต้องการครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด
กรมสามัญศึกษา (A STUDY OF THE MEMAND FOR ENGLISH LANGUAGE TEACHERS IN
SECONDARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF GENERAL
EDUCATION) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.สุมิตรา อังวัตตกุล, 174 หน้า. ISBN 974-632-155-2

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษามาระงานของครูภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษา สังกัด
กรมสามัญศึกษา ความต้องการครูภาษาอังกฤษด้านปริมาณ และความต้องการครูภาษาอังกฤษด้านคุณภาพ
ในโรงเรียนส่วนกลาง ในเขตเมือง และนอกเขตเมือง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามจำนวน 1 ชุด โดยสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับภาระ
งานและความต้องการครูภาษาอังกฤษจากหัวหน้าหมวดวิชาภาษาอังกฤษที่อยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด
กรมสามัญศึกษา รวมทั้งสิ้น 300 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่า
มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และหาสัดส่วนจำนวนครูภาษาอังกฤษที่ควรมีตามเกณฑ์มาตรฐานของ
กรมสามัญศึกษา พ.ศ.2535 กับจำนวนครูภาษาอังกฤษที่มีอยู่จริง

ผลการวิจัยพบว่า

1. ในด้านภาระงานของครู ครูภาษาอังกฤษมีคาบสอนเฉลี่ย 20.76 คาบ/สัปดาห์ งานที่
ปฏิบัติหนักเนื่องจากงานสอนมีปริมาณเฉลี่ย 6.19 คาบ/สัปดาห์ โดยส่วนใหญ่ปฏิบัติงานในฝ่ายวิชาการ
คิดเป็นร้อยละ 27.52

2. ความต้องการครูด้านปริมาณ

2.1 ตามเกณฑ์มาตรฐานของกรมสามัญศึกษา พ.ศ.2535 พบว่ามีความต้องการครู
ภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้น 0.03 คน/โรงเรียน หรือ 52 คนทั่วประเทศ โดยที่โรงเรียนในส่วนกลาง และโรงเรียนใน
เขตเมืองมีครูภาษาอังกฤษมากกว่าเกณฑ์มาตรฐานฯ 369 คน และ 175 คนตามลำดับ ส่วนโรงเรียนนอก
เขตเมืองมีครูภาษาอังกฤษน้อยกว่าเกณฑ์มาตรฐานฯ 926 คน

2.2 ตามความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชาภาษาอังกฤษ พบว่า

1) มีความต้องการครูภาษาอังกฤษทั่วไปเพิ่มขึ้น 3.57 คน/โรงเรียน หรือ 7,286 คน
ทั่วประเทศ โดยที่โรงเรียนในส่วนกลางต้องการ 211 คน โรงเรียนในเขตเมืองต้องการ 2,063 คน และ
โรงเรียนนอกเขตเมืองต้องการ 5,323 คน โดยมีความต้องการครูภาษาอังกฤษที่ชำนาญในการสอนภาษา
อังกฤษเพื่อการสื่อสารมากที่สุด

2) มีความต้องการครูภาษาอังกฤษเพื่อการอาชีพเพิ่มขึ้น 0.55 คน/โรงเรียน หรือ
1,123 คนทั่วประเทศ โดยที่โรงเรียนในส่วนกลางต้องการ 21 คน โรงเรียนในเขตเมืองต้องการ 421 คน
และโรงเรียนนอกเขตเมืองต้องการ 581 คน โดยมีความต้องการครูภาษาอังกฤษที่ชำนาญในการสอนภาษา
อังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวหรืองานบริการมากที่สุด

3. ความต้องการครูด้านคุณภาพ หัวหน้าหมวดวิชาภาษาอังกฤษส่วนใหญ่ ทั้งในส่วนกลาง
ในเขตเมือง และนอกเขตเมือง มีความต้องการครูภาษาอังกฤษที่สอนได้ดีในทุกทักษะ มีทักษะในการฟัง พูด
อ่าน และเขียนภาษาอังกฤษ และมีความสามารถในการวิเคราะห์วิจัยปัญหาเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน
ได้เป็นอันดับแรก ๆ

ภาควิชา ..... มัธยมศึกษา .....

สาขาวิชา ..... การสอนภาษาอังกฤษ .....

ปีการศึกษา ..... 2537 .....

ลายมือชื่อนิสิต .....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

C440882 : MAJOR TEACHING ENGLISH AS A FOREIGN LANGUAGE

KEY WORD: DEMAND / ENGLISH LANGUAGE TEACHERS / SECONDARY SCHOOLS

AURAWAN JUMPAKAEW : A STUDY OF THE DEMAND FOR ENGLISH LANGUAGE TEACHERS IN SECONDARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION. THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. SUMITRA ANGWATANAKUL, Ph.D. 174 pp. ISBN 974-632-155-2

The purposes of this study were to study the work loads of English language teachers in secondary schools under the jurisdiction of the Department of General Education, and the demand for English language teachers in Central, Urban, and Suburban areas both in quantity and quality.

The instrument used in the research was a questionnaire concerning work loads and demand for English language teachers. It was administered to 300 heads of the English language division in secondary schools under the jurisdiction of the Department of General Education. The samples were stratified random sampling. The obtained data were analyzed by means of percentage, arithmetic mean, standard deviation. The ratio of English language teachers between the obtained amount from the standardized formula by the Department of General Education in B.E.2535 and the existing amount were also provided.

The findings were as follows :

1. In the aspect of the work loads, the English language teachers in general had the average work loads of 20.76 periods per week. Besides teaching, most of English language teachers were assigned other works of 6.19 periods per week. Mostly in the Academic affairs division at the percentage of 27.52.

2. In the aspect of the demand for English language teachers, it was found that

2.1 According to the standardized formula of the Department of General Education in B.E.2535, it was found that the demand for English language teachers were 0.03 per school, or 52 English language teachers for all over the country. The English language teachers in Central and Urban areas were excessive of 369 and 175 teachers respectively, but there were shortage of 926 teachers in Suburban area.

2.2 According to the opinion of the heads of English language division, it was found that

1) The demand for general English language teachers were 3.57 per school, or 7,286 English language teachers for all over the country. The demand for Central, Urban, and Suburban areas were 211, 2,063 and 5,323 teachers respectively. The English language teachers for communication was the highest demanded.

2) The demand for vocational English language teachers were 0.55 per school, or 1,123 English language teachers for all over the country. The demand for Central, Urban, and Suburban areas were 21,421, and 581 teachers respectively. The English language teachers for traveling or service was the highest demanded.

3. In the aspect of quality, most of the heads of English language division in Central, Urban, and Suburban areas demanded English language teachers who were capable in teaching of all skills, had skills in listening, speaking, reading, and writing, and had ability in analyzing research problems to improve instruction as the first ranks.

ภาควิชา.....มัธยมศึกษา.....

สาขาวิชา.....การสอนภาษาอังกฤษ.....

ปีการศึกษา.....2537.....

ลายมือชื่อนิติ.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ข
สารบัญตาราง.....	ข
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
ขอบเขตการวิจัย.....	5
คำนิยามเชิงปฏิบัติการที่ใช้ในการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
2 วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
แนวคิดเกี่ยวกับภาระงานของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา.....	8
การกำหนดอัตรากำลังครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา.....	18
ความต้องการครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา.....	25
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	36
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	48
การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	48
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	52
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	53
การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	54
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	58

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	114
สรุปผลการวิจัย.....	114
อภิปรายผล.....	119
ข้อเสนอแนะ.....	125
รายการอ้างอิง.....	127
ภาคผนวก.....	132
ประวัติผู้เขียน.....	174

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่

1	การสุ่มตัวอย่างโรงเรียน และหัวหน้าหมวดวิชาภาษาอังกฤษ.....	51
2	จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพที่ตั้ง ของโรงเรียน.....	60
3	จำนวนและค่าร้อยละของครูผู้สอนภาษาอังกฤษ จำแนกตามระดับวุฒิ ทางการศึกษาและที่ตั้งของโรงเรียน.....	63
4	จำนวนและค่าร้อยละของครูผู้สอนภาษาอังกฤษ จำแนกตามตำแหน่ง ที่ได้รับการบรรจุและที่ตั้งของโรงเรียน.....	67
5	จำนวนและค่าร้อยละของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เปิดสอนภาษาอังกฤษ จำแนกตามลักษณะวิชาและที่ตั้งของโรงเรียน.....	69
6	จำนวนและค่าร้อยละของการเปิดสอนภาษาอังกฤษเพื่อการอาชีพในโรงเรียน จำแนกตามลักษณะวิชาและที่ตั้งของโรงเรียน.....	71
7	จำนวนและค่าร้อยละของโรงเรียนที่ไม่เปิดสอนภาษาอังกฤษเพื่อการอาชีพ จำแนกตามสาเหตุที่ไม่เปิดสอนและที่ตั้งของโรงเรียน.....	73
8	จำนวนและค่าร้อยละของการจัดครูเข้าสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามที่ตั้งของโรงเรียน.....	75
9	จำนวนและค่าร้อยละของโรงเรียนที่มอบหมายให้ครูครูภาษาอังกฤษรับภาระ งานสอนในหมวดวิชาอื่น ๆ จำแนกตามหมวดวิชาและที่ตั้งของโรงเรียน...	77
10	จำนวนและค่าร้อยละของโรงเรียนที่มอบหมายให้ครูในหมวดวิชาอื่น ๆ รับภาระ งานสอนวิชาภาษาอังกฤษ จำแนกตามหมวดวิชาและที่ตั้งของโรงเรียน ..	79
11	ค่ามัธยิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคาบสอน ของครูในหมวดวิชาภาษาอังกฤษ จำแนกตามที่ตั้งของโรงเรียน.....	81

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่

12	จำนวนและค่าร้อยละและของภาระงานอื่น ๆ นอกเหนือจากภาระงานสอน ของครูภาษาอังกฤษ จำแนกตามที่ตั้งของโรงเรียน.....	83
13	ค่ามัถุณิมเลขคณิต (X) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคาบ ภาระงานสนับสนุนการสอนที่ครูภาษาอังกฤษได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติ/สัปดาห์ จำแนกตามที่ตั้งของโรงเรียน.....	85
14	จำนวนและค่าร้อยละของครูภาษาอังกฤษที่ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้างาน จำแนก ตามงานและที่ตั้งของโรงเรียน.....	87
15	คาบการเรียนวิชาภาษาอังกฤษทั้งหมด (N) ผลรวมของคาบการสอนของ หัวหน้าหมวดวิชา รองหัวหน้าหมวดวิชา และหัวหน้างาน (a+b+c) จำนวน หัวหน้าหมวดวิชา รองหัวหน้าหมวดวิชา และหัวหน้างาน (E) จำนวนครูที่ ควรมีตามเกณฑ์มาตรฐานกรมสามัญศึกษา พ.ศ.2535 (Y) จำนวนครูที่มีอยู่จริง (X) ของโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ตลอดจนสัดส่วนระหว่างจำนวนครูที่ ควรมีกับจำนวนครูที่มีอยู่จริง (F) จำแนกตามที่ตั้งของโรงเรียน.....	90
16	ผลต่างของจำนวนครูภาษาอังกฤษที่ควรมีตามเกณฑ์มาตรฐานกรมสามัญศึกษา พ.ศ.2535 กับจำนวนครูภาษาอังกฤษที่มีอยู่จริง (Y-X) ค่าเฉลี่ยของผลต่าง จำนวนครูภาษาอังกฤษที่มีอยู่จริงต่อโรง $[(Y-X)/Z]$ และค่าเฉลี่ยของผลต่าง จำนวนครูภาษาอังกฤษที่ควรมีกับจำนวนครูภาษาอังกฤษที่มีอยู่จริงในโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาทั่วประเทศ $[(Y-X)/Z(N)]$ จำแนกตามที่ตั้งของโรงเรียน	92
17	จำนวนและค่าเฉลี่ยครูภาษาอังกฤษที่สอนภาษาอังกฤษทั่วไปที่หัวหน้าหมวด วิชาภาษาอังกฤษต้องการเพิ่มขึ้นต่อโรง จำแนกตามทักษะที่ชำนาญในการสอน และที่ตั้งของโรงเรียน.....	94

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่

18	จำนวนและค่าเฉลี่ยครุภาษาอังกฤษที่สอนภาษาอังกฤษเพื่อการอาชีพที่ หัวหน้าหมวดวิชาภาษาอังกฤษต้องการเพิ่มขึ้นต่อโรง จำแนกตามลักษณะ วิชาและที่ตั้งของโรงเรียน.....	97
19	จำนวนและค่าร้อยละของโรงเรียนที่ต้องการครุภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้น จำแนกตามสาเหตุที่ต้องการและที่ตั้งของโรงเรียน.....	100
20	จำนวนและค่าร้อยละของโรงเรียนที่ไม่ต้องการครุภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้น จำแนกตามสาเหตุที่ไม่ต้องการและที่ตั้งของโรงเรียน.....	102
21	ค่ามัธยิมเลขคณิต ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และลำดับที่ ของความต้องการครุภาษาอังกฤษด้านคุณภาพเกี่ยวกับความสามารถด้านการสอน จำแนกตามที่ตั้งของโรงเรียน.....	104
22	ค่ามัธยิมเลขคณิต ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และลำดับที่ของ ความต้องการครุภาษาอังกฤษด้านคุณภาพเกี่ยวกับความสามารถเฉพาะสาขาวิชา จำแนกตามที่ตั้งของโรงเรียน.....	108
23	ค่ามัธยิมเลขคณิต ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และลำดับที่ของ ความต้องการครุภาษาอังกฤษด้านคุณภาพเกี่ยวกับความสามารถพิเศษจำแนกตาม ที่ตั้งของโรงเรียน.....	111